

ชื่อวิทยานิพนธ์	โทษจำคุกกับรูปแบบและผลกระทบต่อครอบครัวผู้ต้องขัง (The Effects of Imprisonment on Family forms and Relation of Prisoners)
ชื่อผู้เขียน	นายปราโมทย์ พันธุ์สะอาด (Mr. Pramote Phansa-ard)
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขาวิชาสังคมวิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ สิ้นเดชาวัักษ์
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องโทษจำคุกกับรูปแบบและผลกระทบต่อครอบครัวผู้ต้องขัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังกับสมาชิกในครอบครัวขณะต้องโทษจำคุก (2) ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ในครอบครัว กับสังคมและชุมชนที่เกิดจากรูปแบบความสัมพันธ์ที่ต่างกัันระหว่างผู้ต้องขังกับสมาชิกในครอบครัวขณะต้องโทษจำคุก โดยสำรวจจากผู้ต้องขังในเรือนจำชั่วคราว 2 แห่งจำนวน 215 ราย การสัมภาษณ์เชิงลึกกับครอบครัวผู้ต้องขัง จำนวน 7 ครอบครัว และวิเคราะห์ผ่านแนวคิดและทฤษฎีที่ว่าด้วยรูปแบบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้ต้องขังและแนวคิดความเป็นปึกแผ่นภายในครอบครัว

ผลการศึกษาพบว่าในเชิงการสำรวจนั้นผู้ต้องขังส่วนใหญ่ที่ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิงซึ่งมีสัดส่วนไม่แตกต่างไปจากเพศชายมากนัก มีอายุอยู่ในช่วงวันรุ่นและวัยกลางคน มีการศึกษาไม่สูงมาก และมักประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ ก่อนการต้องโทษผู้ต้องขังเหล่านี้อาศัยอยู่ร่วมกับครอบครัวที่มีลักษณะอบอุ่นและมีความสัมพันธ์ต่อกันในเกณฑ์ที่ดี ผู้ต้องขังเหล่านี้มักจะต้องโทษจำคุกในคดียาเสพติดเกินกว่าร้อยละ 90 โดยมีโอกาสพบปะกับครอบครัวเดือนละครั้งเท่านั้น โดยที่ครอบครัวมักจะให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ต้องขังในเรื่องของสิ่งของเครื่องใช้ และมักจะพบปะกับบิดามารดามากกว่ากลุ่มอื่นๆ ในครอบครัว

ในเรื่องของรูปแบบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวนั้นพบว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งหรือกว่า 3 ใน 4 มองว่าตนเองและครอบครัวมีรูปแบบความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น และเกื้อกูลต่อกัน รองลงมา คือผู้ต้องขังจำนวนเกินกว่าครึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่เปลี่ยนรูป โดยมองเห็นข้อดีของการต้องโทษจำคุกว่าเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยให้ผู้ต้องขัง ในขณะที่รูปแบบความสัมพันธ์อื่นๆ อยู่ในระดับที่น้อย ในประเด็นของ ผลกระทบจากการถูกคุมขังของสมาชิก

ภายในครอบครัวนั้นพบว่า ผู้ต้องขังและครอบครัวได้รับผลกระทบต่อการยอมรับจากสังคมและชุมชนในระดับที่ค่อนข้างมาก ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงกว่าร้อยละ 90 ในขณะที่ผลกระทบในด้านเศรษฐกิจและผลกระทบในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อวิเคราะห์ถึงเงื่อนไขปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ต้องขังและครอบครัวนั้น พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น การพบปะกับครอบครัว และการติดต่อกับคู่สมรส นั้นมีความสัมพันธ์ในหลายๆ รูปแบบ ในขณะที่ผลกระทบกลับพบว่ามีเพียงเรื่องผู้รับผิดชอบแทน รายรับรายจ่าย จำนวนหนี้สิน การเป็นครอบครัวเดียว ที่มีความสัมพันธ์ต่อผลกระทบใน 3 ด้าน และในประเด็นเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันนำไปสู่ผลกระทบที่ต่างกันหรือไม่นั้น ผลการศึกษานี้ พบว่ารูปแบบความสัมพันธ์ทั้ง 5 รูปแบบนั้นมีความสัมพันธ์ต่อผลกระทบในด้านต่างๆ ในเกณฑ์ที่น้อย บางรูปแบบไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ ต่อผลกระทบใน 3 ด้าน

ผลการศึกษาในเชิงภาคสนามพบว่า ครอบครัวผู้ต้องขังมีรูปแบบความสัมพันธ์กับผู้ต้องขังใน 3 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 มีรูปแบบความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น เกื้อกูลและมั่นคงต่อกัน ส่วนลักษณะที่ 2 มีความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนรูป และลักษณะที่ 3 มีความสัมพันธ์ที่สั่นไหวและไม่มั่นคง โดยเป็นผลมาจากเงื่อนไขความผูกพันที่มีมาก่อนหน้าเป็นสำคัญ โดยพบข้อสรุปบางประการดังนี้ คือ (1) ระดับความยึดมั่น ผูกพัน และความเหนียวแน่นในครอบครัวมีผลต่อการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้ต้องขัง (2) ครอบครัวขยาย (เป็นปัจจัยเอื้อให้เกิดความสัมพันธ์มีแนวโน้มที่เหนียวแน่นกว่าครอบครัวเดี่ยว (3) ความถี่ของการเข้าเยี่ยมหรือการปฏิสัมพันธ์กับผู้ต้องขังและสมาชิกในครอบครัว เป็นส่วนหนึ่งของการสานต่อความสัมพันธ์แต่ไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ระดับความสัมพันธ์ของครอบครัวในอนาคต และ (4) การรำงความสัมพันธ์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้ต้องขัง หากแต่ขึ้นอยู่กับการจัดการความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัว

ในประเด็นของผลกระทบจากการถูกคุมขังของสมาชิกภายในครอบครัวพบว่า ครอบครัวได้รับผลกระทบใน 2 ด้านหลักๆ คือ ผลกระทบในทางเศรษฐกิจ ครอบครัวขาดรายได้และประสบปัญหาในทางการเงินเมื่อสมาชิกที่เป็นหลักในการดูแลครอบครัวต้องโทษจำคุก ในขณะเดียวกันพบปัญหาจากการยอมรับ ความไว้วางใจ และการช่วยเหลือจากคนในชุมชนและสังคมภายนอก บางครอบครัวมีแนวโน้มในการตัดขาดจากสังคมเพราะอับอาย และมีบุคลิกภาพในการเก็บตัวไม่มีสังคม ในส่วนของข้อเสนอแนะนั้น ควรจะต้องให้ความสำคัญกับครอบครัวและชุมชนในการดูแลและเกื้อกูลกับผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการบำบัด การฟื้นฟู และการเตรียมความพร้อมก่อนการปล่อย เพื่อให้ผู้ต้องขังได้ใกล้ชิดกับครอบครัวและสังคมภายนอก จักได้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตภายหลังการพ้นโทษ

Abstract

The thesis on Imprisonment and Pattern and Impact on the Prisoners' Family aims to;

1. Study the pattern of relationships between the prisoners while they are imprisoned and their family members
2. Study the impacts on economic, the family relationships and the society and community due to the diversity of the pattern of relationships between the prisoners while they are imprisoned and their family members

The study draws 215 samples of inmates from two temporary prisons, one male prison in Trad province and one female prison in Petchabun province. The sample of study also includes the depth interviews with the family members of 7 prisoners. The data samples are analyzed under the theoretical framework on the patterns of family relationships and the family intact among the prisoners and their family members.

The results of the study showed the equal ratio between male and female inmates with the average age between 20-34 years old. Most of the inmates achieve low levels of education with unskilled labor jobs before imprisonment. The majority of the inmates lived within their families with good relationships among the family members before their imprisonment. More than 90 per cent of the inmates committed the drug-related offenses and have the chance to meet with their family members once a month whose most of them are their own parents.

Three-fourth of the inmates view their family relationships as a strong family pattern where the family members are supportive persons. More than half of the inmates see some changes in their family relationships and view their imprisonment as the positive sign for their relations to the family members. The rest of inmates showed a few different family relationship patterns. Ninety per cent of the inmates face high level of impact on disapproval from the society and community for their offenses on their family members while the impacts on economic and family relationships are at the middle level.

The attributing factors for the diversity in family relationships pattern include; demographic data, the visiting of the family members as well as the spouse visiting. However, the strong attributing factors on the family relationships pattern include; the false confession of one family member on the drug offense, the family financial status, the amount of debt of the family, as well as the single parent family. The study showed the insignificant level of impact on different patterns of family relationships.

In depth interviews on inmates family members found three different patterns of the family relationships; the strong supportive pattern, the changing pattern, and the unsecured family pattern. The conclusion findings of the study include; the level and strength of relationships affect the patterns of the inmates' family relationships, extended family shows stronger family relationships when compare with nuclear family, the frequent family visiting rate affects the family relationships but has little affect on the level and the future of family relationships, the family members, not the inmates themselves, are the key factors for sustaining the family relationships.

The conclusion findings on the impact of imprisonments are the economic impacts on the inmates' families particularly when the inmates are heads of the households. The impact of disapproval from the society and community on the offenses of the inmates is also well pronounced in the study. The study thus, suggests for the effective aftercare program where the problem gains recognitions from all stakeholders in the society and the inmates' rehabilitation program that focusing the roles of the family and community where the inmates will return to live in for the rest of their lives.

หัวข้อวิทยานิพนธ์	วัฒนธรรมย่อยของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง (Subculture of Female Vocational Students)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวปวีณ์กร สุรบรรมณ์ Miss Paweekorn Suraban
แผนกวิชา/ คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขาวิชาสังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นลินี ตันภูวนิตย์
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้ศึกษาสนใจศึกษา “วัฒนธรรมย่อยของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง” ได้พัฒนามาจากงานศึกษาชิ้นสำคัญของ Paul Willis ที่ศึกษาวัฒนธรรมย่อยของนักเรียนชายชนชั้นแรงงาน โดยผู้ศึกษาได้นำมิติทางเพศภาวะเข้ามาวิเคราะห์ด้วย สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เลือกศึกษากลุ่มนักเรียนหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลา

ผู้ศึกษาได้ใช้การเก็บแบบสอบถามกับนักเรียนหญิงระดับชั้นปวช.3 จำนวน 300 คน การสนทนากลุ่มกับนักเรียนหญิง 6 กลุ่ม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนักเรียนหญิง 6 คน ตลอดจนการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มนักเรียนหญิงทั้งในรั้วโรงเรียนและนอกโรงเรียน

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนหญิงเกินครึ่งที่ศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษามีภูมิลำเนาครอบครัวอยู่ในชนชั้นแรงงาน “ชนชั้น” ในงานศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ก้าวข้ามมโนทัศน์เรื่องชนชั้นตามแบบมาร์กซิสต์ที่อธิบายด้วยทุนทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่ยังนำทุนทางสังคม ทุนวัฒนธรรมและทุนทางสัญลักษณ์มาอธิบายด้วย “ชนชั้น” เป็นปัจจัยหนึ่งของการรวมกลุ่มนักเรียนและสร้างวัฒนธรรมย่อย นักเรียนแต่ละกลุ่มยังมีด้านลักษณะนิสัย พฤติกรรม ประสบการณ์ รวมถึงความเครียดที่เกิดจากปัญหาโรงเรียนและครอบครัวที่คล้ายคลึงกันด้วย นอกจากนี้พบว่ากระบวนการรวมกลุ่มและวัฒนธรรมย่อยในกลุ่มของนักเรียนมีความเป็นพลวัตสูงทั้งในแง่ขอบเขตของกลุ่มและการสร้างวัฒนธรรมย่อย

เนื่องด้วยนักเรียนหญิงถูกกดทับจากชุดของกฎ ระเบียบและค่านิยมมากกว่าหากเปรียบเทียบกับผู้ชาย วัฒนธรรมย่อยที่พวกเขาสร้างขึ้นจึงมีทั้งการต่อต้านและการสยบยอม

กับกฎระเบียบเหล่านั้น พบว่าระบบการศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการทำให้บรรทัดฐานและค่านิยมทางสังคมกลายเป็นเรื่องปกติและชอบธรรม ครอบครัวก็เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่ทำการผลิตซ้ำค่านิยมต่างๆ ของสังคมด้วย

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการสร้างวัฒนธรรมย่อยของนักเรียนหญิงได้มีการหยิบยืมวัฒนธรรมย่อยของวัยรุ่นชายด้วย เช่น การหลบหนีจากกฎระเบียบที่เข้มงวดของโรงเรียน โดยการหนีออกนอกโรงเรียน การตัดแปลงชุดนักเรียน และทรงผมเล็กน้อย นักเรียนบางคนใช้ยาเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนบางคนที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับผู้ปกครองเธอก็เลือกที่จะใช้ชีวิตร่วมกับแฟน พวกเขาสร้าง “พื้นที่แห่งความเป็นไปได้” ในการนิยามความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม นักเรียนหญิงมีการสร้างตำแหน่งในพื้นที่สาธารณะโดยการสยบยอมต่อกับอำนาจชายเป็นใหญ่

Abstract

The purpose of this thesis is to study subcultures of vocational school female students by implementing an idea derived from Paul Willis, who studied the subcultures of male students with a working class background. In addition to his idea, gender perspective are also employed. The sample group is the female students of a vocational school located in Songkhla province.

The study surveys 300 senior students using questionnaires, conducts group conversations with 6 groups and also has in-depth interviews with 6 students. Moreover, researcher also participates and observes the students' in- and out-of-school activities.

The study finds that half of the female students comes from the working class background. "Class" in this study move beyond traditional Marxist concept to take into account not only economic capital but also socio-culture and symbolic capitals. "Class" is one of the major factors effecting the formation of subcultures. Each group shares personalities, behaviors and experiences in coping with stress form school and families. The processes of forming groups and subcultures are very dynamic, both in terms of group boundary and production of subcultures.

Due to the fact that female students, as compare to their male colleague, are pressured by larger sets of rules, regulations, and values. Their subcultures are both against and compromise with those rules. The educational system plays an important roles in generalizing and legitimating social norms and values. Family is another institution where social values are reproduced.

This study shows that female students establish their subcultures, sometimes by borrowing male teenagers' subcultures, such as escape from the rigid rules in school by running away from school, slightly change their uniforms and haircut. Some students take drug and alcohol. Those who live without their parents, choose to share rooms with their boyfriends. They create "space of possible" which is defined in

the relationship within group. Female students create their “positions” in public space by reinforcing male-bias gender relation.

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผู้หญิงลาวที่ทำงานร้านคาราโอเกะในประเทศไทย: การย้ายถิ่นและการใช้ชีวิตข้ามพรมแดน Lao Women Working in Karaoke Bar in Thailand: Migration and Transnational Relations
ชื่อผู้เขียน	นางสาววรรณพร ปันทะเลิศ Miss Wannaporn Panthaloet
แผนกวิชา/ คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขาสังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ปณิธิ สุขสมบุญ
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้ เริ่มต้นจากการตั้งคำถามเกี่ยวกับงานศึกษาเรื่องการย้ายถิ่น โดยเฉพาะแรงงานย้ายถิ่นที่มักจะมองว่า “ผู้ชาย” เป็นกลุ่มหลักที่ย้ายถิ่น และแรงจูงใจเชิงเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้ผู้คนตัดสินใจย้ายถิ่น ในขณะที่การทำงานการย้ายถิ่นของผู้หญิง มักจะถูกกละเลย และผู้หญิงมักถูกมองในฐานะเป็นผู้ตาม (Passive Follower) ในการย้ายถิ่น เช่น ย้ายถิ่นตามสามีหรือบิดา หรือไม่ก็เป็นผู้ที่ถูกทิ้งให้อยู่ในประเทศดั้งเดิมของตน ดังนั้นการศึกษานี้ จึงเน้นเข้าใจประสบการณ์การย้ายถิ่นของ “ผู้หญิงลาว” ที่ตัดสินใจมาทำงานร้านคาราโอเกะในประเทศไทย โดยนำมโนทัศน์การย้ายถิ่นและมุมมองเพศภาวะ (Migration and Gender Perspective) มโนทัศน์ Transnationalism แนวคิดเครือข่ายทางสังคมของการย้ายถิ่น (Social Networks Theory of Migration) และแนวคิดผู้กระทำการ หรือผู้กระทำทางสังคม (Agency/ Active Actors) มาเป็นกรอบในการศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงลาวมีการย้ายถิ่นอย่างไร มีการปรับตัวอย่างไร เครือข่ายทางสังคมมีบทบาททางสังคมอย่างไร และผู้หญิงอ้างความสัมพันธ์ข้ามพรมแดนอย่างไร

โดยอาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อทำความเข้าใจชีวิต ประสบการณ์ผู้หญิงลาวจำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In Depth Interview) การเล่าประวัติชีวิต (Life History) และการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) พบว่า การตัดสินใจย้ายถิ่นของผู้หญิงลาวไม่ได้ถูกผลักดันจากแรงจูงใจทางเศรษฐกิจเพียงอย่าง

เดียว หากแต่มีเรื่องของความคาดหวังในบทบาทของลูกสาวในสังคมลาวว่าต้องดูแลพ่อแม่ และช่วยครอบครัวทำมาหากิน การรับรู้ภาพเกี่ยวกับเมืองไทยว่าเป็นประเทศที่ทันสมัย มีความเจริญผ่านสื่อทางโทรทัศน์และการบอกเล่าจากผู้คนลาวที่มาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ความรู้สึกอยากผจญภัยในสถานที่ใหม่ๆ และมีอิสรภาพในการใช้ชีวิต การมีพรมแดนไทย-ลาวอยู่ติดติดกัน ทำให้สะดวกต่อการเดินทางย้ายถิ่น มีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก และมีวัฒนธรรมไทย-ลาวบางส่วนที่คล้ายคลึงกัน รวมถึงการมีเครือข่ายทางสังคมที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการย้ายถิ่น ทั้งการชักชวนให้ย้ายถิ่น และคอยช่วยเหลือในขั้นตอนของการย้ายถิ่นแก่ผู้หญิงลาวเหล่านี้

เมื่อพิจารณางานศึกษาเรื่องการย้ายถิ่นและเครือข่ายทางสังคม งานส่วนโดยส่วนมากมักจะนำเสนอให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ของผู้คนภายในเครือข่ายทางสังคมมีลักษณะกลมเกลียว สมานฉันท์ และคอยให้ความช่วยเหลือ แต่งานศึกษานี้ต้องการชี้ให้เห็นว่าเครือข่ายทางสังคมมีพลวัต คือ ผู้ที่ย้ายถิ่นไปอยู่ในประเทศปลายทางก่อนแล้ว (Pioneer Migrants) มักจะให้ความช่วยเหลือต่างๆ กับผู้ที่กำลังจะย้ายถิ่นมาอยู่ใหม่ (Newcomers) เช่น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งงาน ให้พักอาศัย ค่าปรึกษา และช่วยคลายเหงา รวมทั้งยังช่วยแนะนำแหล่งงานใหม่ๆ ที่ให้รายได้ดีกว่า เครือข่ายทางสังคมจึงมีส่วนเอื้อต่อการปรับตัว การเปลี่ยนงานใหม่ของผู้หญิงลาว และการชักนำพวกเธอให้มาทำงานร้านอาหารโอเคะ ในขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงลาวกับเพื่อนร่วมงาน ถูกจัดวางบนพื้นฐานของความเป็นญาติเสมือน (Fictive Kin) และช่วยเหลือกันซึ่งกันและกัน เช่น สอนนวดและงานบริการลูกค้า แบ่งปันอาหารและขนม ให้กำลังใจ เป็นต้น แต่ในทางกลับกัน แต่อย่างไรก็ตามก็มีความขัดแย้ง และมีความเปลี่ยนแปลงภายในความสัมพันธ์ทางสังคมเหล่านั้น คือ มีทั้งการนินทาอิจฉา การทะเลาะกัน การเอาวัดเอาเปรียบ และการแสวงหาผลประโยชน์ และ เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น พวกเธอจะพยายามประสานความสัมพันธ์ระหว่างกันอีกครั้ง แม้จะไม่เหมือนเดิมก็ตาม

การที่ผู้หญิงลาวต้องดำรงความสัมพันธ์ข้ามพรมแดน ผู้หญิงลาวต้องแสดงบทบาทหลายสถานสภาพ ไม่ว่าจะเป็น “คนลาว” “สาวนึ่งดริงค์” และ “ลูกสาว” ทั้งการเป็นคนลาวย้ายถิ่นที่เข้ามาทำงานผิดกฎหมาย การเป็นสาวนึ่งดริงค์ที่ต้องให้บริการ และสร้างความสนุกสนานแก่ลูกค้าชาย การรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองร้าน เพื่อนร่วมงาน ลูกค้าที่ต้องอาศัยกลยุทธ์การต่อรองและเอาตัวรอดในสถานการณ์ต่างๆ ในขณะที่ การเป็นลูกสาวที่ดีผ่านการพูดคุยทางโทรศัพท์ ส่งเงินกลับบ้าน และการกลับไปเยี่ยมบ้าน บางครั้งก็ก่อให้เกิดความตึงเครียดและขัดแย้งภายในความรู้สึกของพวกเธอ ไม่ว่าจะเป็นการถูกคาดหวังว่าต้องเป็นผู้ย้ายถิ่นที่ประสบ

ความสำเร็จ นอกจากนั้นยังถูกจับจ้อง จับผิดและถูกนินทาจากผู้คนในประเทศลาว ผ่านการเฝ้า
มองเรื่องการใช้สิ่งของ เสื้อผ้าที่ทันสมัย และถามไถ่ถึงอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่ในประเทศไทย

Abstract

This study questions an assumption that male labor migrants are likely to be a main group of migration and that an economic motivation shapes their migration decision-making. Women's migration has received only little attention and they are perceived as a passive follower who moves by following their husband or father or non-migrant who is left behind. This study emphasizes on lived experiences of "Lao women" who have moved and worked in a Karaoke Bar in Thailand. The concepts of migration, gender, transnationalism, social networks as well as agency/ active actors are applied as a theoretical frame to study Lao women's migration, adaptation, creating their social networks, and maintaining social relations across borders.

In my methodology and data collection, I have opted for a qualitative research approach. My data draw primarily on life history, in-depth interview and participant observation with five Lao women. According to the findings, the women's migration decision-making has been shaped not only by economic gain, but also a gender ideology in Lao society—expecting a daughter to care for their parents physically, emotionally and financially, the women's perception about modern lifestyle in Thailand influenced by media and stories from pioneer migrants, their sense of adventure and searching for freedom, the close borders between Lao and Thai as well as help from social networks.

Many studies on migrants' social networks tend to focus only on their harmonious and supportive characteristic. This study rather reveals dynamic features of women migrants' social networks. On the one hand, pioneer migrants have provided new-comers with many kinds of help such as job information, accommodation, advises and emotional support. As a result, social networks such as kin, friends and neighbor from Lao play a crucial role in introducing the Lao women to gain a better paid job and finally persuading them to work in a Karaoke Bar. In addition, while working in a Karaoke Bar, the women's relationship with Thai and Lao female colleagues is counted as fictive kin. They have assisted each other in many ways, such as teaching how to give a

massage, sharing food and giving emotional support. On the other hands, their social networks appear conflictive and changing features. There were gossip, jealousy, quarrel and taking an advantage among female colleagues, especially between Lao women in a Karaoke bar. After harsh argument and fight, they however tend to be compromised between each other, even though their relationships would not turn to be the same.

Living their lives across borders, the Lao women occupy various social statuses such as being a Lao, migrant, bar girl, woman and daughter. In other words, they moved to Thailand to work in a Karaoke bar without a working permission. The women have to be a bar girl to drink, talk and dance with male customers, including giving them a massage or sometimes having sex with them. They use many strategies to deal with customers when facing harassment. They also attempt to maintain good relationship with Thai and Lao female colleagues as much as they can. To be a “good daughter”, they always keep contact with their family in Lao by making a phone call to their parents, sending them remittances, and occasionally making a trip to their hometown in Lao. Visiting a family causes the women’s ambiguous feeling. They are joyful to meet their love ones, have Lao food and live with a familiar environment. However, the women sometimes feel uneasy as their parents and neighbors press a high expectation of being a successful migrant on them. They have faced with gaze, questions and gossip from villagers about how they dress during their visit, what they bring as gifts to give to relatives, how much money they have and which kind of job they work in Thailand. Therefore, maintaining social relationship across borders causes the Lao women paradoxical feelings and experiences.

หัวข้อวิทยานิพนธ์	“แม่วัยรุ่น”: ประสบการณ์ชีวิต เพศภาวะ และเพศวิถี (“Teenage Mother”: Lived Experiences, Gender and Sexuality.)
ชื่อผู้เขียน	นางสาววาทีนีย์ วิชัยยา (Miss Watinee Wichaiya)
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขาสังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ปณิธิ สุขสมบูรณ์
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “แม่วัยรุ่น”: ประสบการณ์ชีวิต เพศภาวะ และเพศวิถี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ชีวิตของวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียน ภายใต้บริบททางสังคมวัฒนธรรมในสังคมไทย และศึกษาการยอมรับจำนวน ผลิตซ้ำ และ/หรือต่อรองกับบรรทัดฐานทางสังคมของหญิงที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียน รวมถึงทางเลือก ทางออกที่พวกเธอใช้จัดการการตั้งครรภ์ในวัยเรียน โดยอาศัยมโนทัศน์ประสบการณ์ชีวิต (Lived Experience) “วัยรุ่น” (Youth) เพศภาวะ (Gender) เพศวิถี (Sexuality) และความเป็นแม่ (Motherhood) เป็นกรอบในการศึกษา

โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ครั้งแรกและคลอดบุตรในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรี (ซึ่งการตั้งครรภ์ส่งผลให้ต้องลาออก หยุดพักจากการศึกษา หรือยังคงศึกษาอยู่ขณะตั้งครรภ์) จำนวนทั้งหมด 10 คน โดยขณะทำการเก็บข้อมูลวัยรุ่นหญิงเหล่านี้มีอายุไม่เกิน 27 ปี เนื่องจากงานศึกษานี้สนใจว่ามุมมองและประสบการณ์ชีวิตด้านต่างๆ ของแม่วัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงอายุอย่างไร เช่น ขณะตั้งครรภ์ หลังคลอดบุตรใหม่ๆ และหลังจากเลี้ยงดูบุตรมาเป็นปีๆ วัยรุ่นหญิงทั้งหมดนี้ ยังแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มย่อยคือ กลุ่มแรก วัยรุ่นหญิงที่เลือกใช้บริการสงเคราะห์ของรัฐในระหว่างตั้งครรภ์หรือภายใน 1 เดือนหลังจากให้กำเนิดบุตร (จำนวน 3 คน) กลุ่มสอง วัยรุ่นหญิงที่ใช้ทางเลือกอื่นๆ ที่ไม่ใช่บริการสถานสงเคราะห์ของรัฐในระหว่างตั้งครรภ์ (จำนวน 7 คน)

ผลการศึกษาพบว่า สังคมมักมองว่าวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนเป็นผู้หญิง “ใจแตก” ไม่รักนวลสงวนตัว ไม่ตั้งใจเรียน มาจากครอบครัวที่ย่ำแย่ ซึ่งค่อนข้างเป็นการมองที่มี

ลักษณะเหมารวม (Stereotype) และคู่ตรงข้าม (Dichotomy) แต่งานศึกษานี้ชี้ชวนให้เห็นว่า วัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนดำรงสถานะทางสังคม (Social Status) อย่างน้อย 3 สถานะ คือ การเป็นผู้หญิง นักเรียน/นักศึกษา และการเป็นแม่ โดยมุมมองเกี่ยวกับการเป็นวัยรุ่น การศึกษา แบบเป็นทางการ อุดมการณ์และวิถีปฏิบัติทางเพศในสังคมไทยต่างหาก ที่มีอิทธิพลทำให้วัยรุ่นมัก ถูกมองและคาดหวังว่าไม่ควรยุ่งเกี่ยวใดๆ กับเรื่องเพศ มีหน้าที่ในการเล่าเรียนหนังสือเท่านั้น และหลังจากเรียนจบจึงจะเป็นวัยทำงานที่พร้อมจะมีครอบครัว วิถีคิดเหล่านี้มาประทับตราให้แม่วัยรุ่น ถูกมองว่ามีพฤติกรรมไม่เหมาะสม การเจริญพันธุ์จึงไม่ได้เป็นประเด็นในทางชีววิทยาเท่านั้น แต่ เป็นเรื่องในเชิงสังคมด้วย ดังจะเห็นได้ว่าสังคมมักมีความเชื่อว่า ชายหญิงในช่วงอายุใดที่ควรจะมี แต่งาน มีครอบครัวได้ สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อทางออก ทางเลือกที่แม่วัยรุ่นใช้จัดการกับการตั้งครรภ์

นอกจากนี้ ประสบการณ์และความรู้สึกของแม่วัยรุ่นที่มีต่อเพศวิถีและเพศภาวะของตนเองมีการเปลี่ยนแปลง ไม่ได้หยุดนิ่งตายตัว สังเกตได้จากผู้หญิงมีอารมณ์ ความรู้สึกและให้ความหมายต่อประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในชีวิตแตกต่างไปจากเพศสัมพันธ์ในครั้ง ต่อๆ มาของพวกเธอ ความรู้สึกที่มีต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของแม่ในช่วงระหว่างตั้งครรภ์ และ หลังตั้งครรภ์ก็เปลี่ยนแปลงไป การสนใจมิติทางอารมณ์ความรู้สึกในแต่ละช่วงชีวิตของแม่วัยรุ่น ทำให้ทราบว่าพวกเธอก็รับรู้ถึงบรรทัดฐานทางสังคม เช่น เมื่อรู้ตั้งครรภ์ พวกเธอรู้สึกผิดที่ทำให้ ครอบครัวเสียใจ ผู้หญิงส่วนใหญ่จึงต้องการทำแท้ง แต่ต่อมาเมื่อพวกเธอเป็นแม่ เห็นลูกเติบโต พวกเธอกลับรู้สึกดีใจที่ไม่ทำแท้ง และมองว่าการทำแท้งเป็นความไม่รับผิดชอบและผิดศีลธรรม

นอกจากนี้ความเป็นแม่ (Motherhood) และการเลี้ยงดูบุตร (Mothering) ยังเป็น ประเด็นสำคัญของการศึกษานี้ แม่วัยรุ่นเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม ย่อมได้รับการขัดเกลาและ รับเอาบรรทัดฐานเกี่ยวกับความเป็นแม่และการเลี้ยงดูมาไม่มากก็น้อย อย่างไรก็ตาม ไม่ได้ หมายความว่าแม่วัยรุ่นจะยอมตามบรรทัดฐานเสียทั้งหมด พวกเธอยังต่อรองกับความเป็นแม่และ การเลี้ยงดูบุตรในลักษณะต่างๆ เช่น มองว่าการกลับไปเรียนหนังสือต่อให้จบ โทศัพทหาลูก ส่ง เงินให้ลูก และกลับไปเยี่ยมเป็นครั้งคราวเป็นวิธีการในการแสดงออกถึงความเป็นแม่และเลี้ยงดู บุตร มุมมองที่มีต่อความเป็นแม่และการเลี้ยงดูของแม่วัยรุ่นค่อนข้างที่จะมีลักษณะลึกลับ (Paradoxical) เช่น ขณะที่พวกเธอไปทำงานหรือเรียนเพื่อให้ตนเองและลูกมีอนาคตที่ดี แต่พวก เธอก็มีความรู้สึกโหยหา คิดถึง ดังนั้นมุมมองของแม่วัยรุ่นที่มีต่อความเป็นแม่ไม่ได้เป็นข้อตรงข้าม ระหว่างการยอมจำนน หรือต่อรองกับบรรทัดฐานทางสังคม อีกทั้งประสบการณ์ความเป็นแม่และ การเลี้ยงดูบุตรไม่ใช่สิ่งที่เป็นสากล แต่เปลี่ยนแปลงไปตามไปตามสังคมวัฒนธรรม และมีอิทธิพล ต่อการปรับตัวของวัยรุ่นหญิงในการเลี้ยงดูบุตรด้วย ดังจะเห็นว่าในสังคมไทยแม่ผู้ให้กำเนิด

(Biological Mother) ไม่ได้เป็นแหล่งเดียวที่ถูกคาดหวังให้เป็นผู้เลี้ยงดูบุตร แต่เครือญาติ หรือเพื่อน เข้ามามีส่วนในการช่วยเหลือในการเลี้ยงดูบุตร ทำให้แม่วัยรุ่นมีโอกาสได้กลับไปเรียนต่อจนจบหรือได้ไปทำงาน

ในการจัดการการตั้งครรภ์ วัยรุ่นหญิงมีทางเลือก ทางออกที่หลากหลาย แต่เส้นทางเหล่านั้นมักถูกหล่อหลอมด้วยอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ทางเลือก ทางออกนั้นมักอยู่ภายใต้เงื่อนไข 3 ประการ คือ 1) ชายที่ทำให้ตั้งครรภ์และครอบครัวฝ่ายชายต้องยอมรับการตั้งครรภ์ และยื่นมือเข้ามาให้ความช่วยเหลือ 2) ต้องเป็นการตั้งครรภ์ที่ถูกทำให้ชอบธรรมด้วยสถาบันการสมรส คือมีการจดทะเบียนหรือจัดพิธีแต่งงาน (หรือผูกข้อมือข้อมือตามประเพณีภาคเหนือ) และ 3) ครอบครัวฝ่ายหญิงมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าครอบครัวฝ่ายชาย หากวัยรุ่นหญิงได้รับแรงสนับสนุนจากเงื่อนไขเหล่านี้ก็จะทำให้การจัดการการตั้งครรภ์เป็นไปโดยง่ายขึ้น

Abstract

The title of this thesis is “Teenage Mother”: Lived Experiences, Gender and Sexuality. The purpose is to study life experiences of pregnant adolescents in relation to socio-economic and cultural contexts in Thai society, to understand how they conform, reproduce, and/or negotiate with social norms, and to investigate their alternatives in coping with their pregnancy. The concepts of life experiences, “adolescence”, gender, sexuality, and motherhood are applied as theoretical frame for this study.

In my methodology and data collection, I have opted for a qualitative research approach. My data draw primarily on life history, in-depth interview and observation with ten women whose recent age is not over than twenty-seven years old. All of them were pregnant and delivered a child during their study in secondary or university level. Of these ten women, three had stayed in a state foster home during their pregnancy or one month after giving birth and the rest had received support from other sources.

In Thai society, there exists the dichotomous ideal of being “a good woman”, who has maintained their virginity before marriage and being “a bad woman”, who has engaged in sexual intercourse with many men outside marriage. Because of this ideology, the adolescent mothers are likely to be stigmatized as “bad, promiscuous woman”, who are from broken family. This study questions such explanation and elucidates that these adolescents should not be simply classified as “a bad woman”. Rather, they occupy at least three social positions; being a student, woman and mother, which shape their experiences, attitudes, and feelings. The modern medical and psychological knowledge of “adolescence”, the development of formal education as well as the ideology of gender and sexuality in Thai society have an influence on how people expect the adolescents’ role performance and how a phenomenon of adolescent mothers are perceived as “social problem”. The research findings unveil that female reproduction is not only based on biological, but also social dimension.

Each society specifies and controls when it is a proper age for reproduction and pregnancy.

In addition, the adolescent mother's experiences and feelings on their gender and sexuality—such as their first and later sexual experiences, pregnancy, giving birth, and being a mother— have been changing during their life course. For example, when they found out about their pregnancy, they were confused and preferred to have an abortion, even though it was not successful. However, being a mother for a few years, they have appreciated their mother role more and more. This study also focuses on ideals and practices of motherhood and mothering. The women's perceptions on motherhood and mothering have been shaped by social norms. Nevertheless, they also redefine and negotiate on how “good mother and mothering” would be. For example, finishing their study, making a phone call, sending money to and visiting their child are all interpreted as means of child care. Interestingly, their feelings on being a mother and caring a child are paradoxical. On the one hand, they appreciated what they have done for their child. On the other hands, they also miss their child while they have to work to earn an income. Ideologies and practices of motherhood and mothering are not universal. Rather, they vary by society. In Thai society, biological mother, kin and neighbor can play a role in child upbringing. As a result, the adolescent mothers gain child care support and are able to continue their study after giving birth.

There are varied ways that adolescent mothers used to cope with their pregnancy. However, all these options are influenced by an ideology of patriarchy. The alternatives for pregnant adolescences would often be under three conditions: 1) their boyfriend/husband's family has to accept for their pregnancy and provides them with many kinds of support; 2) to gain support from their family and/or their husband's family as well as to avoid community gossip, marriage ceremony must be performed, even though after pregnancy; and 3) in case that their husband and his family did not accept their pregnancy, if the women are from well-to-do family, their family will give

supports. Although the adolescent mothers can more or less deal with their pregnancy, all options are controlled under patriarchal ideology.

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สวยด้วยมีด กรีดด้วยหมอ: ผู้หญิง ความงาม และ การทำศัลยกรรมในสังคมไทย (Beauty By Surgery: Women, Beauty and Cosmetic Surgery in Thai Society)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวจิราพร ธิโสภา Miss Jiraporn Tisopa
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขาวิชามานุษยวิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.อนุสรณ์ อุณโณ
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาผู้หญิงที่ผ่านการทำศัลยกรรมความงาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและปฏิบัติการเกี่ยวกับความงามของผู้หญิงที่ทำศัลยกรรม และศึกษาการทำศัลยกรรมความงามในฐานะส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างตัวตนของผู้หญิง โดยศึกษากระบวนการที่ผู้หญิงเข้าสู่การทำศัลยกรรม ตั้งแต่การตัดสินใจทำศัลยกรรม ไปจนถึงผลเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับภายหลังการทำศัลยกรรมของพวกเธอ การทำวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้ทั้งการเก็บข้อมูลเอกสารและสัมภาษณ์กลุ่มผู้หญิงในช่วงอายุ 20-55 ปี ที่ทำศัลยกรรมความงามเฉพาะใบหน้า เช่น ศัลยกรรมจมูก ศัลยกรรมตา ศัลยกรรมคาง เป็นต้น

ผลการศึกษาพบว่า ผู้หญิงที่ทำศัลยกรรมความงามกลุ่มนี้ ตัดสินใจทำศัลยกรรมด้วยเหตุผลหลายประการ นับตั้งแต่ความสัมพันธ์หญิง-ชาย ที่บางคนต้องเผชิญกับสถานะความเสียใจจากความผิดหวังในรูปแบบต่างๆ เช่น ถูกแฟนทิ้งไปมีคนอื่น ความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่จะต้องใช้จ่ายร่างกายเพื่อหารายได้ หรือการสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เช่น การเป็นผู้รู้เรื่องความสวยความงามที่ต้องเอาใจแม่สามี เป็นต้น ขณะเดียวกันผู้หญิงตัดสินใจทำศัลยกรรมโดยใช้ระยะเวลาช่วงหนึ่งสำหรับการใคร่ครวญว่าจะทำดีหรือไม่ ตลอดระยะเวลานั้น ผู้หญิงจะต้องหาความรู้และข้อมูลจำนวนมากในการประกอบการตัดสินใจ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงเดินเข้าสู่เส้นทางการทำศัลยกรรมปรับเปลี่ยนเรือนร่างของตนเอง เพื่อสร้างตัวตนใหม่ซึ่งเกิดขึ้นหลายรูปแบบ อาทิเช่น “ผู้หญิงออกหัก” กลายเป็น “หญิงสาวพราวเสน่ห์” ผู้ที่มี “ปมด้อย” กลายเป็น “สาวมั่น” ผู้หญิงต่างจังหวัดกลายเป็น “คุณนายสะใภ้คนจีน” แม่ลูกสามกลายเป็น “ม่ายทรง

เสน่ห์” และนางแบบ “หน้ากลม” กลายเป็นสาว “หน้าเป๊ะ” ฯลฯ เป็นต้น การปรับเปลี่ยนต่างๆ เหล่านี้ได้ส่งผลต่อความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็น ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน หรือคนใกล้ชิด

อย่างไรก็ดี ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นใหม่ ไม่ได้เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นด้านบวก อย่างเดียว เพราะในขณะที่มีการปรับเปลี่ยนเรื้อนร่างเกิดขึ้น ผู้หญิงยังคงมีชีวิตในด้านอื่นๆ อีกมาก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ยังมีข้อจำกัดอยู่ เช่น การถูกตีตราในนินทา, การถูกกล่าวหาจากคนรอบข้าง เป็นต้น นอกจากนี้การได้มาซึ่งความสวยยังเต็มไปด้วยข้อจำกัดทางเศรษฐกิจของผู้หญิงแต่ละคน เช่น ผู้หญิงจะต้องมีเงิน จึงจะทำให้มีโอกาสเลือกสถานเสริมความงาม ฝีมือหมอ ชนิดของซิลิโคน ในระดับที่น่าพอใจได้ แต่ถึงกระนั้นการทำศัลยกรรมความงามเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ผู้หญิงเลือกที่จะปรับเรื้อนร่างเพื่อก่อให้เกิดก่อต่อรองหรือมีอำนาจเล็กๆ บนพื้นที่ร่างกาย ที่ไม่อาจลดทอนให้เหลือเพียงแค่เหยื่อที่ไร้สติของระบบสังคมนิยม

Abstract

In this thesis, the lives of women who have undergone cosmetic surgeries were investigated with the purpose to examine their views on cosmetic surgeries as well as the beauty treatments they received. The thesis also aims to study cosmetic surgeries as part of the process of their self-construction by examining the steps which brought them into cosmetic surgeries; from the decisions they made to the transformations that have taken place after the surgeries. The methodology used in this thesis work includes conducting documentary research and interviews with a group of women aged 20-55 who have particularly received cosmetic facial surgeries such as rhinoplasty, double eyelid surgery, and chin augmentation surgery.

From the research, the decisions to receive cosmetic surgeries of these women were made from various motivations; from the sadness they had to endure after a disappointing romantic relationship, their physical appearances as a crucial element in generating their income, to one's hope to maintain a healthy relationship with the mother-in-law by becoming her personal beauty guru. They spent a large amount of time pondering whether or not they should have the surgeries as well as researching through a massive amount of information which would support their decision-making. This suggests that these women walked into a path of physical transformations in order to reconstruct themselves; from "a dull-looking broken-hearted woman" into "a charming woman", from someone with certain inferiority into someone with much self-confidence, from "a country girl" into "a graceful madam of a Chinese family", from "a mother with three children" into "an alluring widow", and from "a rounded-face commercial model" into "a competent one with a well-defined face". These transformations have along the way caused certain impacts upon these women's relationships with their families and friends.

These transformed relationships, however, did not only bring about positive effects as there were still other limitations in these women's lives throughout the course of their physical transformations such as gossips and criticism. Moreover, in the process

of achieving beauty, their journeys were filled with their own economical limitations for one had to be financially convenient enough to be able to choose the right aesthetic clinics, the skillful surgeons, or the type of silicone to produce the most satisfying results. Nevertheless, it could be said that cosmetic surgery is used as an element chosen by women to adjust their physical appearances in order to negotiate for power in the space of their bodies; an action that should not be denigrated as nonsensical in the capitalist society.

หัวข้อวิทยานิพนธ์	วัฒนธรรมพระเครื่องเมืองเพชร (Phetburi Amulet Culture)
ชื่อผู้เขียน	นายชณัญญ์ เมฆหมอก Mr. Chanan Mekmok
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขาวิชามานุษยวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร.เสมอชัย พูลสุวรรณ
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

งานวิจัยสอบสวนประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของวัฒนธรรมพระเครื่องในสังคมไทย ทั้งโดยภาพรวมและในบริบทเฉพาะตัวของท้องถิ่นเพชรบุรี วัฒนธรรมพระเครื่องในสังคมไทยเกี่ยวข้องกับความเชื่อในเรื่องไสยเวทย์และเครื่องรางของขลัง ซึ่งมีมาในสังคมไทยช้านานแล้ว โดยมากปรากฏภายใต้รูปลักษณะของวัตถุอาถรรพ์ต่างๆ เช่น ลูกอม ตะกรุด ผ้าประเจียด ฯลฯ มักหลีกเลี่ยงการสร้างให้เป็นรูปเคารพแทนองค์พระพุทธรูปโดยตรง เนื่องจากเป็นของสูงไม่เหมาะจะนำมาพิกพาติดตัว การสร้างรูปเคารพขนาดเล็กของพระพุทธรูปด้วยแม่พิมพ์ครั้งละจำนวนมากๆ ในสมัยโบราณ ที่เรียกว่าพระพิมพ์ เป็นไปเพื่อการบำเพ็ญกุศลและสืบทอดศาสนาเป็นหลัก ต่อภายหลังลงมาจึงค่อยคลายความหมายกลายเป็นพระเครื่อง ความนิยมสร้างรูปเคารพของพระพุทธรูป ซึ่งภายหลังขยายความรวมถึงรูปเคารพของพระสงฆ์ซึ่งเป็นที่นับถือของมหาชนด้วย ในความหมายแบบเดียวกับเครื่องรางของขลัง คงเพิ่งเริ่มต้นในสังคมไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์นี้เอง โดยเกิดขึ้นที่เมืองหลวงก่อน พบหลักฐานรูปธรรมที่น่าจะเก่าที่สุดคือการสร้างพระกริ่งปวเรศฯ โดยสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ ในสมัยรัชกาลที่สี่ ตามด้วยการสร้างพระสมเด็จของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) เทคโนโลยีจากตะวันตกในการสร้างเหรียญษาปณ์และเหรียญที่ระลึกต่างๆ ซึ่งถูกนำเข้ามาในสังคมไทย ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่สี่เช่นกัน ถูกนำมาใช้ในการผลิตพระเครื่องด้วย พร้อมกับวัฒนธรรมการสร้างพระเครื่องได้แพร่ขยายจากเมืองหลวงสู่หัวเมืองต่างๆ อย่างกว้างขวาง

เนื่องจากพระเครื่องมีคุณค่าทางใจสำหรับผู้ครอบครอง พระเครื่องที่สร้างโดยพระเกจิอาจารย์สำคัญมักมีจำนวนจำกัดและเป็นที่แสวงหากันมาก ทำให้เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยน กระทั่งการปลอมแปลงซึ่งมีมานานแล้ว แต่ทั้งนี้และทั้งนี้การสร้างพระเครื่องยุคแรกๆ ก็มักมิได้มุ่ง

ประโยชน์ทางการค้าหรือแสวงหารายได้เป็นหลัก และยังคงมีได้นับเนื่องอยู่ในกระแสวัฒนธรรม พุทธพาณิชย์เต็มตัวด้วย วัฒนธรรมพระเครื่องแบบพุทธพาณิชย์ที่แท้จริง หมายถึงการสร้างพระเครื่องเพื่อมุ่งหารายได้ที่เป็นตัวเงิน ซึ่งมักต้องอาศัยกระบวนการโฆษณาประชาสัมพันธ์และเทคนิคการตลาดเข้ามาประกอบด้วย น่าจะเริ่มขึ้นอย่างช้าตั้งแต่ราวในปลายทศวรรษ 2490 มีตัวอย่างรูปธรรมคือการสร้างพระเครื่องยี่สิบห้าพุทธศตวรรษโดยรัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม วัฒนธรรมพระเครื่องแบบพุทธพาณิชย์ในระยะต่อมามีการแข่งขันมากขึ้น กระบวนการโฆษณาและการตลาด ซึ่งมักมีนายหน้าหรือตัวกลางทางธุรกิจเข้ามาทำหน้าที่แทนวัดและเกจิอาจารย์ ก็เข้มข้นขึ้นเป็นเงาตามตัว มีการสร้างกระแสปั่นราคาพระเครื่อง และตลาดพระเครื่อง มีการขึ้นลงตามสภาพเศรษฐกิจ

Abstract

The Buddhist amulet culture was investigated for its history and development in the Thai society, with an emphasis made particularly in the local context of Phetburi province. Having its root stemmed from the old supernatural believes, the amulet culture has existed in the Thai society since the distant past. Sacred amulets could be made, for the secular purpose of protecting their owners, in various forms, with that of the Buddha icon generally avoided in the old Thai belief. Old votive tablets in an iconic form of the Buddha, found in various parts of Thailand, probably served different functions for merit accumulation of their donors and for prolonging the Buddhist religion. It was not earlier than the Bangkok Period, that making sacred amulets in an iconic form of the Buddha, and later on of the holy monks as well, has gained popularity in the Thai society; early evidence includes "*Phra-kring* (rattled amulet) *Pavaret*" made by The Supreme Patriarch H.R.H Prince Pavaretvariyaalongkorn of Wat Bovornnivet and "*Phra-somdet*" made by Somdet Phraphutthachan of Wat Rakangkhositaram. Since then, the tradition has spread widely all through the country. The minting technology introduced into Siam in the fourth reign of the Bangkok period made a breakthrough for mass production of Thai amulets particularly those in the coin form.

Being highly prized in the Thai society, rare Buddhist amulets -- particularly those made by the well-known holy figures -- have increasing exchange-prices, causing the amulet market to grow. To reach its full commercial scale, various advertising and marketing techniques and networks have been continuously developed for promotion of the amulet business. Such full-scale development of the commercial Buddhist amulets in Thailand is evident since shortly before the end of the 25th Buddhist century, with the production by the Thai government of the Buddhist amulets in commemoration of 25 centuries of Buddhism an eminent example. Increasing roles of private business agencies in systematic production and marketing of the Buddhist amulets are widely observed nowadays.

The Buddhist amulet culture had been markedly developed at Phetburi since around 2460 B.E., probably under the cultural influence diffused from Bangkok. Various monastic schools for the cult had been established under the authority of several prominent holy monks, for example, the abbots of Wat Khao-bandai-it, Wat Phra-non, Wat Phra-song, Wat Sing, Wat nai-pak-thalae, Wat Tanod-luang and Wat Khao-krachew. Their development can be roughly divided into two phases: that of the founders between 2460-2500 B.E., before flourishing of the commercial amulet business; and that of the followers from 2500 B.E. on, included within is a high peak of the commercial amulet culture.

Generally speaking, the commercial amulet culture of Phetburi follows the pattern observed as well at various other places, i.e. with intense and systematic involvement of private business agencies in production and marketing of the sacred objects. What makes the Phetburi amulet culture distinctive probably concerns promotion and advertisement for the local amulets to provide the owners with invulnerability to all harms and dangers, which is to certain extent compatible with the local social atmospheric context of Phetburi, previously reputed as “the city of the gunmen”. Beside the economic dimension of the amulet culture at Phetburi, this study also provides the cultural meanings of the Phetburi Buddhist amulets as revealed by folklores and social usages associated with them.

หัวข้อวิทยานิพนธ์	“Yogya Tetap Istimewa”: ขบวนการเคลื่อนไหว เพื่อคงสถานะพิเศษเมืองยอกยาคาร์ต้าและสุลต่าน ในประเทศอินโดนีเซีย (“Yogya Tetap Istimewa”: A Movement on Maintaining Yogya’s and Sultan’s Specialty in Indonesia)
ชื่อผู้เขียน	นายทรรศนะ นวลสมศรี Mr.Tassana Nualsomsri
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขาวิชามานุษยวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.อนุสรณ์ อุณโณ
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “Yogya Tetap Istimewa”: ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อคงสถานะพิเศษเมืองยอกยาคาร์ต้าและสุลต่าน ในประเทศอินโดนีเซีย ศึกษาการเคลื่อนไหวเรียกร้องของผู้คนในเมืองยอกยาคาร์ต้าต่อรัฐบาลกลาง ในการคงไว้ซึ่งสถานะพิเศษของเมืองยอกยาคาร์ต้าและสุลต่าน โดยลักษณะเด่นของขบวนการคือการใช้อาณานิคมทางวัฒนธรรมเป็นพื้นที่หลักในการเคลื่อนไหว ทั้งนี้ผู้เขียนต้องการเสนอว่า การเคลื่อนไหวเรียกร้องทางการเมือง ไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่เพียงแต่การเรียกร้องในระบบการเมืองแบบปกติ หากแต่ยังสามารถเกิดขึ้นได้ในอาณานิคมทางวัฒนธรรมอีกด้วย ผู้เขียนเลือกศึกษาจาก กลุ่มเคลื่อนไหวของชาวยอกยาคาร์ต้าที่มีชื่อว่า “Posko Pejuang Ijab Qobul” โดยอาศัยแนวคิดเรื่องการเมืองเชิงวัฒนธรรม (cultural politics) ที่มุ่งพิจารณาการใช้ประเด็นทางวัฒนธรรมมาเป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเมือง และแนวคิดเรื่องขบวนการทางสังคมรูปแบบใหม่ (new social movement) เพื่อศึกษาการจัดโครงสร้างองค์และการระดมทรัพยากรในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และเพื่อทำความเข้าใจการเคลื่อนไหวเรียกร้องในประเด็นเกี่ยวกับเรื่อง อัตลักษณ์ วัฒนธรรม เพศ เชื้อชาติหรือสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก การศึกษาอาศัยข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ในสนาม

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเคลื่อนไหวดังกล่าวได้ใช้ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์และความสำคัญของเมืองยอกยาคาร์ต้าในฐานะศูนย์กลางการเป็นแหล่งธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาชวา โดยมีราชสำนักสุลต่านเป็นศูนย์กลางมาใช้เป็นองค์ประกอบหลักในการ

เคลื่อนไหว ผ่านการดำเนินกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรมตามแบบของชาวชวา เช่น การเดินขบวนทางวัฒนธรรม การจัดแสดงหนังตะลุงและดนตรีพื้นเมือง เป็นต้น โดยมีการสอดแทรกข้อเรียกร้องทางการเมืองเข้าไปในกิจกรรมเหล่านั้น ผ่านการใช้ธง ตรา สัญลักษณ์และข้อความต่างๆ ประกอบการเรียกร้องตลอดระยะเวลาสองปีที่ผ่านมาอย่างมีนัยยะสำคัญ

Abstract

This thesis of “*Yogya Tetap Istimewa*: A Movement on Maintaining Yogya’s and Sultan’s Specialty in Indonesia” investigates the movement of Yogya people which has the purpose to retain its specific administration and sultanate of Yogyakarta Special Administrative Region. The prominent feature of this movement is its attempt of movement in cultural aspects. I argue in this thesis that it is not necessary for a political movement to enclose itself only in the frame of formal political system; rather it could take its action in cultural sphere instead. Therefore, I take the movement of the Yogya people called “Posko Pejuang Ijab Qobul” as a case study to examine this issue. This study works through two principal conceptual frameworks: “cultural politics” and “new social movement.” The former focuses on the question of how a movement on cultural aspects could be a means to achieve political ends. While the latter is a tool to analyze how this movement organize and mobilize its resources in order to realize its plans and strategies and to help us understand a movement of identity, culture, gender, race, and environment. The research of this study is conducted through documented materials, interviews, and fieldwork observational study on activities of the movement.

This study finds that the Posko movement takes its action as a promoter of Yogyakarta as a city of historical and inherited cultural importance with a sultan dynasty at its heart of the movement. The action of the movement takes place in the form of Javanese cultural performances, for example, cultural parades and public presentations of local music and shadow plays. Political agendas of the movement in the past two years are significantly pervaded throughout these performances in the guise of symbolic flags and emblems intended to be displayed.

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สวยอย่างไรให้เหมาะสม: ความคิดและปฏิบัติการเกี่ยวกับการแต่งกายของผู้หญิงมุสลิมภาคประชาสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (How to be appropriately beautiful: Understandings and practices of Muslim woman activists's dressing in the Deep South of Thailand)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวธัญญธร สายปัญญา Miss Thanyatorn Saipanya
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขามานุษยวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.อนุสรณ์ อุณโณ
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาว่าผู้หญิงมุสลิมภาคประชาสังคมกลุ่มที่ดีมีความคิดและปฏิบัติการเกี่ยวกับการแต่งกาย รวมทั้งปรับใช้และตีความศาสนาอิสลามในประเด็นเรื่องการแต่งกายภายใต้กระแสการฟื้นฟูอิสลามและในสถานการณ์ความไม่สงบอย่างไร โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลทางเอกสารและเก็บข้อมูลภาคสนามผ่านการสัมภาษณ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ร่วมกับการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมโดยร่วมกิจกรรมศึกษาศาสนาอิสลามด้วยวิธีการฮาลาเกาะห์

การศึกษาพบว่ากระแสการฟื้นฟูอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นเมื่อสามทศวรรษที่ผ่านมาส่งผลให้ผู้หญิงมุสลิมในพื้นที่หันมาให้ความสำคัญกับการแต่งกายถูกต้องตามข้อบัญญัติศาสนามากขึ้น โดยในตอนต้นเน้นการแต่งกายมิดชิดตามข้อบัญญัติศาสนา ทว่าในปัจจุบันมีการให้ความสำคัญกับความสวยงามตามแฟชั่นแบบอิสลามด้วย ดังกรณีการแต่งกายของผู้หญิงมุสลิมที่ค่อนข้างเคร่งครัดเช่นกลุ่มมิดี แม้จะแต่งกาย “เรียบร้อย” ตามข้อบัญญัติศาสนา พวกเธอก็แต่งกายสวยงามตามแฟชั่นแบบอิสลามที่มีศูนย์กลางที่อินโดนีเซีย มาเลเซียและประเทศตะวันออกกลางในเวลาเดียวกัน โดยพวกเธอบอกว่าศาสนาอิสลามส่งเสริมให้มุสลิม

แต่งกายสวยงามเรียบร้อยตามกรอบข้อบัญญัติของศาสนา นอกจากนี้ พวกเธอประพฤติปฏิบัติตนในครรลองศาสนา เช่น การดูแลบ้านและครอบครัวอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง รวมทั้งวางตัวในที่สาธารณะอย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้พวกเธอสามารถออกมาทำงานนอกบ้านและทำงานภาคประชาสังคมได้อย่างมีสิทธิอำนาจและความชอบธรรม

นอกจากนี้ การแต่งกายของผู้หญิงมุสลิมกลุ่มมีดีให้ความสำคัญกับความเหมาะสมในทางสังคมด้วย เพราะพวกเธอต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่หลากหลาย ทั้งคนร่วมศาสนาและต่างศาสนา ทั้งชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในด้านหนึ่ง มุสลิมส่วนใหญ่ในพื้นที่เกรงว่าการแต่งกาย “ไม่เรียบร้อย” จะก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือพิตนะห์ เช่น เรื่องชู้สาว การแต่งกายที่ “เรียบร้อย” จึงช่วยป้องกันความเดือดร้อนดังกล่าวได้ ขณะที่ยกด้าน การแต่งกาย “เคร่งครัด” โดยการปิดหน้า ต้องระมัดระวังการวางตัวในที่สาธารณะ ซึ่งไม่เหมาะสมกับการทำงานที่ต้องพบปะผู้คนหลากหลาย และในทัศนะของคนต่างศาสนาโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐมักรู้สึกหวาดระแวงไม่ไว้วางใจผู้หญิงมุสลิมที่ปิดหน้า การแต่งกายที่เหมาะสมกับการทำงานภาคประชาสังคมของผู้หญิงมุสลิมกลุ่มมีดีจึงเป็นการแต่งกายที่ “เรียบร้อย” ตามข้อบัญญัติศาสนา ทว่าไม่เคร่งครัดจนเกินไป และไม่ควรเน้นความโดดเด่นจนถูกมองว่าแต่งกาย “ไม่เรียบร้อย”

Abstract

This thesis aims to study Muslim women activists' dressing, interpreted through Islamic rules, influenced by Islamic resurgence in the contexts of deadly conflicts in the Deep South of Thailand. To collect relevant data, various methodologies including participant observation, formal and informal interviews, documentary research as well as media analysis have been used.

This study finds that as a result of three decades of Islamic resurgence in the Deep South, Muslim women's dresses have changed. In the beginning, they dress in a simple manner in accordance with Islamic rules whereby most of their bodies were covered except their faces and palms(hands). Presently, they have been increasingly interested in Islamic fashion. My study, focusing on the MD group, reveals that these women activists dress "appropriately" in relation to Islamic rules with some influences from Islamic fashions in Indonesia, Malaysia and the Middle East. Islamic rules are used to justify how Muslim women could dress beautifully while observing religious duties such as taking care of their families and carry themselves well in public. This, in turn, helps legitimize both their chosen careers and civil society works in dealing with deadly conflict.

Moreover, MD group emphasizes the need to dress appropriately because they need to interact with different people, Muslims as well as non-Muslims, government officials and ordinary citizens. It is believed that "inappropriate" dress will result in "fitnah" (discordance) and cause problems in Muslim society (such as adultery). However, Muslim women who overemphasize the "pious" dress especially wearing "niqab" (a full-faced covering) would result in the need to behave piously in public such as not to interact with the male or to laugh out loud. MD group thinks that by dressing "piously" in this way would make it difficult for them to work as activists in deadly conflict because government officials might be suspicious of Muslim women whose faces cannot be seen. Therefore Muslim women activists have to dress "appropriately".

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ชีวิตและการทำงานของแรงงานหญิงนวนคร: การจัดการเวลาและการสร้างตัวตนผ่านการให้ความหมายกับเวลา (Works and Lives of Female Laborers in Nava Nakorn Industrial Zone: Time Management and Self-making through Women's Meanings of Time)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวนฤมล กล้าทุกวัน Miss Naruemon Klatookwan
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขามานุษยวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุกติ มุกดาวิจิตร
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาปฏิบัติการการใช้เวลาของแรงงานหญิงภายใต้การปะทะกันระหว่างโครงสร้างเวลาแบบอุตสาหกรรมกับโครงสร้างเวลาของผู้หญิงในสังคมไทย โดยมีคำถามหลักในการวิจัยว่า โครงสร้างเวลาการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและโครงสร้างเวลาของผู้หญิงส่งผลต่อปฏิบัติการของแรงงานหญิงทั้งในชีวิตประจำวันและในช่วงชีวิตระยะยาวอย่างไร และภายใต้กระบวนการเหล่านี้แรงงานหญิงสร้างตัวตนอย่างไร ผู้เขียนใช้กรอบคิดเรื่องเวลาแบบอุตสาหกรรม (เช่น Thompson 1967; Adam 2004) และงานชาติพันธุ์วรรณาเกี่ยวกับแรงงานหญิง (เช่น Ong 1987; Mills 2003b; Pun 2005) รวมทั้งการทำงานภาคสนามด้วยการพักอาศัยอยู่ในเขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี เป็นเวลา 8 เดือน ตั้งแต่เดือนกันยายน 2555 ถึงเดือนเมษายน 2556 ระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว ผู้เขียนเข้าไปเก็บข้อมูลในโรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่งทั้งในฝ่ายบุคคลและในฝ่ายผลิต รวมเป็นระยะเวลา 2 เดือน และยังใช้เวลาในชีวิตประจำวันร่วมกับแรงงานหญิงทั้งในและนอกเวลางาน และเรียนรู้งานฝ่ายบุคคลตลอดจนสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการกับผู้ให้ข้อมูลหลักในภายหลัง

ผู้เขียนพบว่า แรงงานหญิงถูกกำกับทั้งจากระบบทุนนิยมและจากความคาดหวังทางสังคม การควบคุมกำกับนี้กระทำผ่านเครื่องมือสำคัญคือ “เวลา” การเข้าสู่โครงสร้างเวลาแบบอุตสาหกรรมทำให้แรงงานหญิงต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางเวลาที่โรงงานกำหนด เครื่องมือทางเวลาซึ่งโรงงานใช้ในการกำกับควบคุมการทำงานของแรงงาน ได้แก่ การจ้างงานแบบชั่วคราว การปรับกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มความเร็ว การกำหนดกฎระเบียบเรื่องเวลาในการทำงาน การให้สิ่งจูงใจ และการระบุเป้าหมายจำนวนชิ้นงานภายในกรอบเวลาที่กำหนด การที่แรงงานหญิงมี

สถานะเป็นแรงงานระดับล่างในฝ่ายผลิตก็ยิ่งต้องเผชิญความเคร่งครัดด้านวินัยเวลายิ่งกว่าผู้ปฏิบัติงานระดับอื่น และส่งผลกระทบต่อร่างกายของแรงงานหญิงที่โดยพื้นฐานแล้วมีจังหวะเวลาที่ไม่สอดคล้องกับจังหวะเวลาแบบอุตสาหกรรม นอกจากนี้โครงสร้างเวลาอุตสาหกรรมยังแผ่อิทธิพลรูล้ำมายังโครงสร้างทางเวลาอื่นของสังคม ส่งผลให้แรงงานหญิงต้องปรับวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ความพยายามสานต่อบทบาทของผู้หญิงที่ต้องดำรงความเป็นอยู่ที่ดีของครัวเรือนซึ่งผลักดันให้ผู้หญิงออกมาเป็นแรงงาน ก็ส่งผลให้เกิดการปรับนิยามความหมายในการอธิบายตนเองของแรงงานหญิงเสียใหม่ จากการศึกษาพบว่า ผู้ใช้แรงงานหญิงสร้างตัวตนขึ้นมาจากการยอมรับและปฏิบัติตามโครงสร้างเวลาอุตสาหกรรม ซึ่งอาจจัดกลุ่มได้ใน 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การเป็นแม่ที่ดี 2) การเป็นคนที่พึ่งพาตนเองได้ 3) การเป็นผู้หญิงทำงาน คนทำงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้มีส่วนผลิตสินค้าแบรนด์ดัง และ 4) การเป็นผู้ประสบความสำเร็จ ผู้มีวุฒิภาวะ ผู้เข้าถึงประสบการณ์ใหม่ๆ ตัวตนที่สร้างขึ้นนี้มีคุณลักษณะทั้งที่เชื่อมโยงกับความคาดหวังทางธรรมเนียมประเพณีแต่เดิมที่สังคมไทยมีต่อผู้หญิง และที่เชื่อมโยงกับการทำงานโดยตรงซึ่งถือเป็นการนิยามตนเองแบบใหม่ โดยทั้งสองลักษณะนี้ไม่ได้แยกขาดจากกัน

Abstract

The purpose of this thesis is to inquire into the practice of time management of Thai female laborers who have to live under a tension caused by two opposing structure of time, that is, industrial time on the one hand and women's time (cum Thai social structure) on the other. A guiding question is how these two different modes of time structure influence female laborers' practices, both in aspects of their everyday life and their life time; and that given these circumstances how does the process of their selves making take place.

Based on the framework of industrial time (e.g., Thompson 1967; Adam 2004) and the ethnography of female laborers (e.g., Ong 1987; Mills 2003b; Pun 2005), I conducted my fieldwork research by living in Nava Nakorn Industrial Zone in Pathum Thani as one of its resident for eight months (September 2012 – April 2013), during of which I was admitted to an electric appliances factory to work as its office staff and also a staff in its production line for two months. Apart from working time, I also spend my everyday life with these female laborers both in and off their working time. My research in Nava Nakorn also included an examination into a Human Resource department of the factory and informal in-depth interviews conducted on key informants.

I found out that the lives of female laborers are inevitably under control both of capitalism and of social expectation by means of their essential instrument: "time." Once female laborers enter into a structure of industrial time, they are restricted under the time structure imposed by the factory. Measures of time structure restriction that are invented to regulate labor force are temporary employment, improvement of production process to maximize its production speed, regulation on work schedule, incentive rewarding, and target of production quantity within specified quantity of time.

Female laborers whose position is at the bottommost in the production line, therefore, have to encounter a temporal discipline intensely above any other workers and staffs of different positions and skills. These leads to an effect on their body as these female laborers basically run their course of time far different from that of industrial time. Besides, a structure of industrial time also penetrate into other mode of time

structure of the social; hence female laborers have to adjust their own ways of life according to such industrial time.

On the other hand, an attempt of female laborers to retain the role of family's well-being provider, the same role that force them to become female laborer, also provide them with a means to redefine their self-identification. From this research, it might be concluded that female laborers construct their self-identification via their acceptance and being a follower of a structure of industrial time. Their self-identification is categorized into four types: 1) a good mother 2) an independent woman 3) a working woman, an effective worker and a producer of brand-name products and 4) a successful person, a mature person and a learner of new experiences. These types of selves are, on the one hand, based on conventional expectations of Thai society towards women; and on the other, related directly to a work which is deemed as new means of self-identification. Nevertheless, the aforementioned conventional and novel are not actually disjointed.

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พิธีกรรมความเชื่อมลายูท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง: กรณีศึกษาบ้านงกาเยาะ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (Malay Ritual in Transition: A Case Study of Kongkayor, Chana District, Songkhla Province.)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวศุภราภรณ์ กันตะพัฒนะ (Miss Suparaporn Kantapattana)
แผนกวิชา / คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขามานุษยวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. อนุสรณ์ อนุณโณ
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

“พิธีกรรมความเชื่อมลายู” เป็นส่วนหนึ่งของวิถีอิสลามแบบพื้นบ้านที่ไม่ยึดเคร่งครัดตามคัมภีร์ศาสนามากนัก แต่นำประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของท้องถิ่นเข้ามาปรับเป็นตัวแบบร่วมในวิถีการดำเนินชีวิตด้วย สะท้อนออกมาในรูปการแต่งกาย อาหาร ประเพณีวัฒนธรรม และพิธีกรรมความเชื่อซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิต กระทั่ง 30 ปีที่ผ่านมา การเกิดขึ้นของ “กระแสการตื่นตัวในศาสนาอิสลาม” ได้เข้ามามีบทบาทในการวางกรอบวิถีชีวิตของชาวมลายูมุสลิมให้เดินไปตามเส้นทางของการเป็น “มุสลิมที่ดี” ที่ปฏิบัติศาสนกิจและดำเนินชีวิตตามหลักการที่บัญญัติไว้ในคัมภีร์พระวจนะของพระเจ้าหรือคัมภีร์กุรอ่าน และบทบัญญัติที่ปฏิบัติของศาสนาดูฮัมหมัดหรือคัมภีร์ฮาดิซอย่างเคร่งครัด และมีแนวโน้มจะเบียดขับให้วิถีมลายูพื้นบ้านสูญสลายหายไป ที่บ้านงกาเยาะ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ก็เกิดปรากฏการณ์เดียวกันโดย 30 ปีที่กระแสการตื่นตัวในศาสนาอิสลามเข้ามาสู่อำเภोजะนะ และบ้านงกาเยาะผ่านการติดต่อด้านการศึกษากับจังหวัดปัตตานี คนงกาเยาะส่วนใหญ่จึงหันมาเคร่งครัดในศาสนกิจและปรับวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับบัญญัติในคัมภีร์มากขึ้น แต่ยังมีอาณาบริเวณหนึ่งที่ความเชื่อพื้นบ้านมลายูยังคงแสดงตนอย่างโดดเด่น คือ อาณาบริเวณของพิธีกรรมความเชื่อ

การดำรงอยู่ของพิธีกรรมความเชื่อมลายูเหล่านี้มีความสำคัญในแง่การสะท้อนให้เห็นความสลับซับซ้อนของความสัมพันธ์ทางสังคม และเงื่อนไขในชีวิตประจำวันของผู้คนที่พยายามหาวิถีชีวิตต่างๆ เพื่อทำให้พิธีกรรมเกี่ยวกับการแพทย์พื้นบ้าน และพิธีกรรมความเชื่อต่างๆ อาทิ ความเชื่อ

เรื่องครุหม่อชีละ อันได้แก่ พิธีตาเราะปลือบะห์หรือชีละแก่นัน สามารถดำรงและดำเนินพิธีกรรมต่อไปได้ ดังนั้นวิทยานิพนธ์เล่มนี้จึงมุ่งศึกษากลไกการปรับตัวของพิธีกรรมความเชื่อมลายู โดยเฉพาะพิธีกรรมในการรักษาของบอมอและพิธีกรรมเกี่ยวกับความเชื่อชีละครุหม่อ ว่าใช้กลไกใดในการปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ท่ามกลางกระแสต้นตัวในศาสนาอิสลามในพื้นที่

จากการเก็บข้อมูลและสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในพื้นที่ ผู้เขียนพบว่าผู้คนมลายูที่บ้านงกาเยาะมีความพยายามในการปรับกลวิธีต่างๆ เพื่อให้พิธีกรรมความเชื่อของพวกเขายังคงดำรงอยู่ได้ ทั้งการแบ่งแยกพิธีกรรมออกเป็นส่วนของศาสนาอิสลามสาธารณะ และส่วนของการสื่อสารกับวิญญาณเฉพาะบุคคล รวมถึงการพยายามทำให้พิธีกรรมความเชื่อมลายูอยู่ภายใต้การกำกับของศาสนาอิสลามผ่านกลวิธีต่างๆ อีกทั้งยังพบการปรับตัวในกลุ่มของผู้รับแนวคิดกระแสการต้นตัวในศาสนาอิสลามด้วย เพื่อลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นและมีผลทำลายความสัมพันธ์อันดีในชุมชน

Abstract

"Malay rituals" are parts of traditional Muslim ways of life. They are not strictly tied to the Koran but are significantly shaped by everyday experiences socio-political condition and history.

This Malay rituals are manifested in They have been reflective in traditional costumes, foods and rituals. The advent of Islamization on over 30 years ago played a significant role in defining what it means to be "good Muslims": those who are strictly observe Islamic teaching according to the Commandment or the Koran and that of the Prophet Muhammad or of the Hadith.

These tendencies tend to marginalize folk Islam in Kongkayor village in Chana district of Songkhla province during Islamization of the province and the village 30 years ago. Through an educational connection with the province of Patani, the majority of the people of Kongkayor have changed their ways of living to be more Islamic following the Koran. However, in some area, the belief in folk Islam still obviously thrives, especially in traditional rituals.

The survival of these traditional Malay rituals is significant in reflecting the complexities of social relationship and conditionalities of a people's daily living in search of various strategies to continue their traditional rituals.

This dissertation is, therefore, written based on the interest in examining an adaptive mechanism of traditional Malay rituals, especially in a traditional medication of Bormor ritual and a ritual on behalf of the Master Silat; e.g. the ritual of Tarehpluebah and Silat Paduware. It is aimed to find out what kind of mechanism is employed to meet a challenge at a period of transition during local Islamization.

According to data collection and participatory observation, it was found that the Malay people of Kongkayor village had struggled to find strategies in making their traditional rituals survive by dividing their rituals into ones of conventional Islam and others of individual spiritual communication, including a struggle to make the Malay beliefs under Islam using various strategies.

Besides, the adaptation of a group of devouts on Islamization is based on how to unite the whole community by reducing conflict, violence and the destruction of peace in community.